

Fogalomtár

Diéta: a reformkori országgyűlések elnevezése.

Felsőháza: a diéták főrendi háza, amelynek élén a nádor elnökölt.

Nádor: a felsőháza elnöke.

Alsóháza: a diéták alsóháza, amelynek élén a személynök elnökölt.

Személynök: az alsóháza elnöke.

Követutasítás: a vármegyék által kiadott utasítás arra vonatkozóan, hogy a diétákon egyes kérdésekben, a vármegyék képviselőiben, hogyan kell szavazni.

Felirat: a diéták döntésének írásbeli közlése az uralkodóval.

MTA: mozaikszó, Magyar Tudományos Akadémia.

Pesti Kaszinó: a hazai politikai és társadalmi élet központja.

Hitel: gróf Széchenyi István 1830-as műve, amelyben többek között követelte az ösiség eltörlését, mivel a törvény értelmében a nemesi birtokára nem kaphatott hitelt.

Világ: gróf Széchenyi István 1831-es műve, amelyet válaszul szánt gróf Dessewffy József bírálataira, támadására.

Stádium: gróf Széchenyi István 1833-as műve, amelyben már reformtervekről beszél.

Kolerázadás: 1831-ben, amikor a nemesek fertőtlenítő porokat szórtak a kutakba, elterjedt az a hiedelem, hogy meg akarják mérgezni a parasztokat, akik ezért fellázadtak.

Önkéntes örökváltás: a jobbágyság pénzzel megválthatják szolgáltatásaikat és a tulajdonukba kerülhet a telek.

Kötelező örökváltás: általános (egész jobbágyságra kiterjedő) jobbágyság felszabadítás, állami kárpótlással.

Forradalmi örökváltás: kárpótlás nélküli jobbágyság felszabadítás.

„Árvízi hajós”: báró Wesselényi Miklós elnevezése, miután az 1838-as nagy árvíz idején százakat mentett ki a jeges árból.

Cenzúra: nyilvános közlemények tartalmi ellenőrzése.

Előzetes cenzúra: megjelenés előtti tartalmi ellenőrzés.

Utólagos cenzúra: a már megjelent művek ellenőrzése és esetleges betiltása.

„Bunkókrácia”: a diéták hangoskodó, műveletlen bocskoros nemesei.

„a haza bölcse”: Deák Ferenc elnevezése.

Közteherviselés: a nemesi adómentesség megszüntetése.

Védegylet: nemzeti összefogást teremtő kezdeményezés,
amelynek célja a hazai ipar fejlesztése.

„a legnagyobb magyar”: Kossuth Lajos így nevezte
gróf Széchenyi Istvánt hírlapi vitájuk során.

„fontolva haladók”: ők voltak más néven az 1846-ban alakult Konzervatív Párt tagjai.

Ellenzéki Nyilatkozat: ebben fogalmazta meg az 1847-es Ellenzéki Párt a programját.

Fiatal Magyarország Köre: Táncsics Mihály nézeteit valló, fiatal radikálisok.

Radikálisok: gyökeres, mélyreható változásokat követeltek,
akár erőszakos, forradalmi úton is.

Háziadó: a vármegyei közigazgatás költségeinek fedezésére
a jobbágyokra 1848-ig kivetett különadó.